

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi Ve Umumî Negriyat
Müdürü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Adres: Ankara Caddesi
Vakit Yurdu

11

1. TEŞRİN 1939
ÇARŞAMBA

Numara: 41 Sene: 1
Telefon 23872 Posta kutusu 214

Almanya Italyaya gizli bir nota verdi

Hitler sulh tekliflerinin
hepsini
nutkunda zikretmemiş

Hitler, Almanyanın iâşesini
konuşmak üzere Göringi
Romaya gönderecek
General Franko

Alman - Sovyet itti-
fakına cephe alıyor

EN SON DAKIKA

İngiliz Hava, Deniz ve Harbiye
Nazırları Avam Kamarasında
izahat verdiler

— En son dakika haberlerimiz 2 inci sayfamızdadır —

Estonya kabinesi istifa etti

Londra, 11 (Hususi) — Tal-
linen bildirildiğine göre Eston-
ya kabinesi bugün istifa etmiştir.
Yeni kabineyi parlamento reisi
Jevir Ulutos kuracaktır. Kendisi
Moskovada Rusya ile anlaşmayı
imza eden murahhas heyetine da-
hildir ve yeni hariciye nazırı da
aynı heyet azasından Auts Piap
olacaktır.
Diğer taraftan Estonya ordusu
başkomandanı general Lainoner
de Vorosilofun davetini kabul et-

miştir ve yakında Moskovaya gi-
decektir.

Sovyet - Litvanya
anlaşmasının metni

Moskova, 11 (Radyo) — Dün
Moskovada Litvanya - Sovyetler
Birliği arasında bir müteakıl yar-
dım paktı imza edilmiştir. Paktın
imzalanmasında Stalin, Paçyam-
kin ve hariciye müsteşarı bulun-
muştur.

Dokuz maddeden ibaret olan an-
laşmada şunlar vardır:

1 — Sovyet Birliğinin Litvanya
dostluğu sağlamlaştırmak için
Vilno şehri ve civarı Litvanyaya
terkedilmiştir.

2 — Sovyet Birliği Litvanyaya
yalnız iktisadi değil askeri yar-
dımında da bulunacak her iki dev-
let herhangi bir tecavüzde biribir-
lerine karşılıklı yardım edecektir.

3 — Sovyet Birliği Litvanya or-
dusuna silâh verecektir.

4 — Sovyet Birliği Litvanya hu-
(Devamı 2 incide)

HITLER

Nutkundaki tekliflerin kabul
edileceğini umuyor

Paris, 11 (A.A.) — Bazı sabah gazeteleri, Alman sulh taarruzunun
akıbetinden bahsetmektedirler.

Jour.Echo de Paris gazetesi diyor ki:

"İtalyanın Hitlerin nutkundan memnun olması için hiçbir sebep
yoktur. Bu itibarla muhasamatın bidayetinde ittihaz ettiği karar mu-
cibinde bitaraflığını muhafaza edecektir. İspanyada general Franko,
Frankistlerle çarpışan bir devletle ittifak eden Almanyanın lehinde
hareket etmeyeceğini sarahaten söylemiştir."

Oeuvre gazetesinde Mm. Tabouis, aynı mevzua temas ederek şun-
ları yazıyor:

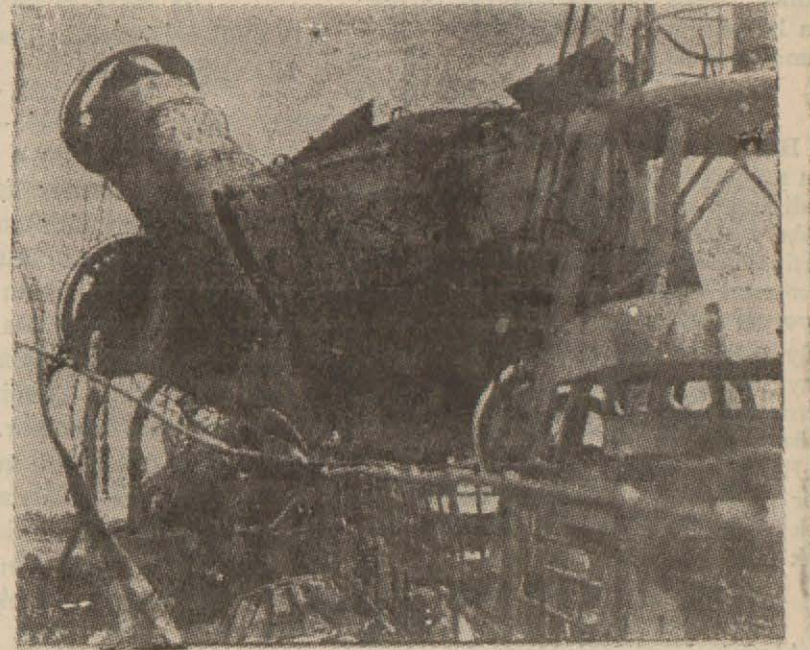
"Hitler, yalnız kaldığını anlıyor. Hakikaten yalnızdır. Onun için
kendisine bir müttefik bulmadan taarruz etmeyecektir.

Hitler, bugün bilfiil atıl vaziyette bulunan eski bir müttefikinin
yardımile kendine bir müttefik bulmağa çalışacaktır."

Mm. Tabouis, Hitlerin etrafında bulunanların, kendisine mareşal
Göringi veya diğer bir büyük şahsiyeti Romaya göndermeği tavsiye
ettiklerini iddia etmektedir. Bu zatın vazifesi, şu olacaktır:

(Devamı 2 incide)

SALVO ATEŞ!

Emden, binbir maceradan sonra, tahrip olmuş ve böyle
bir demir külçesi haline gelmişti.

Korsan kruvazör Emden'de
geçen günler
Yarın okumağa başlayacaksınız

Günün edebiyat dedikodusu

Şair Fikret'in karısı cevap veriyor!

«Aşyan'ı ben sattım; Halûkun protestan olduğunu bilmiyorum!»

(Yazarın adı gizli)

Piyango

Tayyare Piyangosunun bu
günkü çekilişinde kazanan
bütün numaraları sıraya kon-
muş olarak gösterir

Tam Liste

3 üncü sayfamızdadır.

HITLER NE SOYLEDİ? YAPTI?

Alman devlet reisinin muhtelif tarihlerde ve mevkilerde söylediği nutuklardan parçalar

— 2 —

Yeni Alman devletinin, esas itibariyle, diğer milletlere karşı olan münasebatında onlarla beraber dostça ve sulh halinde yaşamaktan başka arzusu yoktur.

Milletler arasındaki ihtilâfların silâha müracaat etmeden de hallolunabileceğine kani bulunuyoruz.

Almanların Lehlerin, müteakbil hayatları itibariyle, birbirleri ile barışık bulunmaları lâzımdır. İki milletin, aralarındaki ihtilâflar bir üçüncü veya dördüncü millete müracaat etmeksizin başbaşına halledileceklerine dair bir misal göstermek lüzumunu duyduk.

Alman devletinin Avusturyayı ilhak etmek istediği şeklindeki isnat gülünçtür, ne ileri sürülebilir, ne de isbat edilebilir.

Avusturya hükümetinin düşündüğü Almanya tarafından gelecek bir taarruz ihtimalini şiddetle reddederim.

Alman devleti, Avusturya Almanlarının kendi haklarına sahip olduklarını kabul ederek onlara dostça el uzatmaya daima hazırdır.

Sar meselesi hallolduktan sonra Alman hükümeti Lokarno misakının yalnız muahedesi değil, aynı zamanda siyasetini de kabul etmeye hazır...

Şunu temin edebilirim ki, bu hükim milletlerin bütün siyasi ve mânevî ve iktisadî kaynaklarıyla yalnız mazinin insanlığı maruz bıraktığı yaraları gidermek için değil, aynı zamanda bütün menâfî ve kültürlü milletlerin işbirliği etmeleri için çalışmaktan başka bir gayesi yoktur.

Bugün, nasyonal sosyalist inkişafından bir sene sonra, Almanya milletler arasında saadet ve refahın temini hususunda esinlenirken daha kuvvetli ve daha hazır bir vaziyette bulunuyor.

Berlin, 13 Kanunusani 19139

Başkalarının haklarına karışmak, başkalarının hayatını tehdit etmek, başka milletleri tazyik ve ya hükimiyet altına almak arzusunda değildir.

Lippe, 14 Kanunusani 1934

Bir millet, kuvvetinin suurusu müdriktir. Dünya bize ne istediğimizi soracak olursa şu cevabı verebiliriz: "Kendi memleketimizde her şey; haricte yalnız kimsenin bize karışmaması istiyoruz. Bizim için önümüzde büyük bir gaye var: Kendimizi, hayatımızı, müşterek milli hayatımızı, iktisadiyatımızı, kültürümüzü yükseltecek büyük bir iş."

Bizim bu işimiz dünyanın diğer milletlerinin rahatsız bozacak değildir. Evimizde yapacak çok işlerimiz vardır.

Gera, 17 Haziran 1934

Alman milleti gibi Alman hükümeti de dünyada sulhü muhafaza için elinden geleni yapmaya sonsuz bir arzu duymaktadır.

Hamburg, 17 Ağustos 1934

Alman hükümeti, riayet edeceğine kani bulunmadığı herhangi bir anlaşma imza etmeyecektir. Fakat arzusu ile imza ettiği muahedelere harfi harfine riayet edecektir. Hususile, hükümetimiz, diğerleri riayet ettiği müddetçe, Lokarno misakı ahkâmına sadık kalacaktır.

Almanya Lehistanla bir ademi tecavüz misakı imzalamıştır. Bu misak Avrupa sulhü için çok büyük bir yardımdır. Almanya bu misaka bîlâkaydırış riayet edecektir. Hükümetimiz Leh devletini hülûskâr milliyetçilerin suurusu ve samimi dostluğu taşıyan büyük bir vatanperver milletin vatanı olarak tanımaktadır.

Alman devletinin ve hususile bugünkü Alman hükümetinin yalnız büyük değil, küçük de olsa bütün komşu memleketlerle dostluğu ve sulh içinde yaşamak, tan başka bir emeli yoktur.

Gerek bir nasyonal sosyalistler, gerek bolşevikler arasında asla köprü kurulması kabil olmayan bir uçurum bulunduğuna kaniyiz. Bolşevizm Almanya'yı kendi

gerrevesi içine almaya çalıştığı takdirde biz onun en müthiş bir düşmanı oluruz...

Almanya Avusturyanın ne dahilî meselelerine karışmak niyetindedir, ne de onu ilhakı düşünmektedir.

Berlin, 21 Mayıs 1935

Almanya Bolşevizme karşı garbin duvarıdır ve onunla mücadele ederken dehşetle karşı dehşet, şiddetle karşı şiddet kullanacaktır.

Berlin, 29 Teşrinisani 1935 (Devamı var)

Sovyet - Litvanya anlaşmasının metni

(Baş tarafı 1 incide)

dutlarını garanti edecek ve herhangi bir tecavüze maydan vermemek için Litvanya topraklarında Sovyet kuvveti bulunduracaktır.

5 — Sovyet Birliği Litvanyaya iktisaden ve ticaretten yardım edecektir.

6 — Ne Sovyet Birliği ne de Litvanya devletler ittifadına iştirak etmeyeceklerdir.

7 — Sovyet Birliği ve Litvanya iki devletin dahili meselelerine karışmayacaklardır.

8 — Bu paktın karşılıklı yaradın anlaşması 2 ilâ 7 madde içinde tesbit edilmiştir. Anlaşmanın müddeti 15 senedir. Bu müddet zarfında her iki taraf anlaşmaya riayet eder ve bozulmaya sebebiyet vermezse anlaşma otomatik olarak 10 sene uzatılır.

9 — Bu pakt imzası tarihinden itibaren meriyete girmiş buluncaktır.

Anlaşmanın Rus ve Litvan lisânlarıyla yazılmış 2 nüshası, Kaunas şehrinde de imza edilecektir.

SOVYET, ESTONYA KONUŞMALARI

Tallin, 11 (A. A.) — Dünya akşam Sovyet Estonya heyeti Murahhasları, karşılıklı yardım paktının tatbikına ait bir anlaşmaya varmışlardır. Kara ve deniz kuvvetleri hakkındaki anlaşma imzalanmıştır. Deniz anlaşması da bugün imzalanacak ve dört Sovyet harp gemisi Tallini resmen ziyaret edecektir.

Estonya ordusu kumandanı general Laidoner, Sovyet müdafaakomiseri mareşal Vorosilofun daveti üzerine resmi bir ziyarette bulunmak üzere Moskova'ya gidecektir.

FINLANDIYA, ICABINDA SİLÂHLA MUKAVEMET EDECEK

Budapeşte, 11 (A.A.) — Macar gazeteleri, Filandiyanın kendi istiklâline veya haklarına vukubulacak her türlü tecavüze azami mukavemet göstereceğini tebarüz ettiriyorlar.

"Aztet" gazetesinin Helsinki muhabiri, Filandiyanın icabında silâhla mukavemet edeceğini bildirmeğe resmen mezu olduğunu yazmaktadır.

SOVYETLERİN FILANDIYA'DAN İSTEDİĞİ LIMAN

Kopenhag, 11 (A.A.) — Røytter: Burada hâsıl olan kanatı göre, Filandiya, Sovyetlerin talebini reddedecektir. Filandiyalıların başlıca şehirlerini tahliye etmeleri bu kanaati teyit etmektedir.

Zannedildiğine göre, Sovyetler Filandiyadan bir Lapon limanı olan Petsum'e'yı isteyeceklerdir. Filandiya kendisi için büyük bir ehemmiyeti haiz olan bu limanı ciddi muharebelere girişmeden terk etmeyecektir.

SONRA GELEN Haberler

Sovyetler Almanya'ya benzini vermiyor!

Almanya'da müthiş bir benzin buhranı başladı
Rusya, benzin ve petrolü kendi ihtiyacı için saklıyor

Londra, 11 (Hususi) — Alman - Sovyet ticaret görüşmeleri dolayısıyla, Sovyetler birliğinin Almanya'ya ne dereceye kadar iktisadi bir yardımda bulunabileceği gazeteleri meşgul eden başlıca mevzu dur.

"Daily telegraph", m Moskova muhabiri Rusyanın Almanya'ya birçok iptidai maddeleri, kendisi muhtaç olduğu için, ihraç edemeyeceğini, diğer bazı maddelerin de ihraçatında büyük müşkülatla uğrayacağını yazıyor.

Diğer taraftan, Almanya'da iktisadi buhran gittikçe fazlaşılmaktadır. Vasingtondan haber verildiğine göre, Amerikanın Berlin ticaret ataşesi Almanyanın müthiş bir benzin buhranı içinde bulunduğunu bildirmiştir. Berlinde son günlerde kok kömürü gibi ile işliyen otomobillere rasgelinmeye başlanmıştır. Rusyanın şimdiye kadar Almanya'ya benzin satmamış olduğu ve bundan sonra da satmayacağını pek muhtemel bulunmadığı, Rusyanın benzin ve petrolü harb ihtimaline karşı kendi ihtiyacı için sakladığı bildirilmektedir.

Şair Fikretin karısı cevap veriyor

Yazan: Kadri KAYABAL

Tevfik Fikretin Aşyanının Robert Kolje tarafından satın alınması haberi üzerine bir sabah gazetesinde Tevfik Fikret hakkında bir yazı çıktı. Bu yazıya göre, Tevfik Fikret vatanperver değildir; şairliğinin de hiç bir kıymeti yoktur ve onun bütün eserlerini yakmalıdır.

Gerek Aşyanın satılması ve gerek o sabah gazetesinde çıkan yazı birçok dedikodulara sebep oldu. Muhtelif kalem sahipleri bu mevzu üzerinde fikirlerini yürüttü. miye başladılar. Salı günü çıkan Cumhuriyet gazetesinde de Peyami Safa: "Fikretin Aşyanını Robert Kolje'ye satanların, mezarında yatan kemiklerini Amerikada pazara çıkarmak istedikleri farz olunabilecek antikacılarla bir seviyede ve bir ayarda olduklarını ve milli vicdanı ürpirmeler içinde bıraktıklarını söyleyerek hakikati bütün vüzuhu ile anlayabilmemiz için Bayan Fikretin bizi aydınlatması lâzımdır," dedi.

Peyami Safa, anlaşılın işin hakikatini en salâhiyetli ağızdan dilekten sonra bu mevzu üzerinde fikirlerini söylemek istiyor. Bu cihet hakikaten çok doğru. Aşyanın Robert Kolje'ye satılmıştır. Bu ve bunun gibi meçhulleri biz zat Tevfik Fikretin eşinden anlamak üzere akşam geç vakit Tevfik Fikretin aşyanına yollandım. Bekte tramvaydan indikten sonra biraz yürüdüm. Solda mezarlığın içinden geçen bir yol gösterdiler. İri serviler ve onların altındaki mezar taşları insana gayriihtiyari bir korku veriyor. Karanlıkta aşıyana doğru trmınyorum. İşte Aşyan, işte tarihe malolan bir adamın edebiyatımıza en yüksek eserlerini verdiği yer. Fakat Tevfik Fikretin eşi şimdi burada oturuyor mu? Başka bir yer tarif ettiler. Hemen Aşyanın altında bir yalı.

Kapının zilini çekti evelâ bir lâmba yandı, sonra kapı açıldı. Bir bahçeden geçtikten sonra evin asıl kapısına geliyorum. Sevinli, ihtiyar bir kadın: Tevfik Fikretin eşi. Son derece müteessir duruyor.

— Bu ne rezalet, dedi, bu şekilde hareket etmek gazetelerimize yakışır mı? Fikretin bütün eserleri yakılmalymış, fakat niçin? Onun sağken kıymetini bilmediler. Şimdi de takdir etmiyorlar. Fikret, vatanperver değildi! Bunu da nereden çıkarıyorlar? Böyle çirkin bir şekilde hücum edenler onun ruhunu ve geride kalanlarını dü-

şünmüyorlar mı? Fikret kimseye boyun eğmemiştir...

Bayan Fikret bunları anlatırken gözleri doldu. Yutkundu ve sonra devam etti:

— Halûk'u işin içine niçin karıştırıyorlar? Ondan babasına ne? Halûk yirmi beş senedir Amerikada bulunuyor, orada evlendi. Onun için buraya gelmesi kolay oluyordu, Halûk protestan olmuş diyorlar. Böyle bir şey olsa ben duymam mı? Kendisinden her zaman mektup alıyorum. Amerikan tebasına belki girmiş olabilir. Çünkü kazancını orada temin ediyor.

Fakat iyi bir iş bulursa şüphesiz memleketine dönecektir.

Fikretin eşine, Aşyanı, niçin Robert Kolje'ye sattığını sordum.

— Benim, dedi. Hiç bir gelirim yok. Nasıl geçindiğimi sormuyorlar. Robert Kolje'nin Aşyanı satın almasının sebebi, evvelâ Aşyanın Kolje'nin arazisi dahilinde bulunur. Sonra Fikret Kolje'de senelerce türkçe dersler ve konferanslar vermiştir. Onlar onun kıymetini takdir ettiler. Ben Aşyanı oturma istemezdim. Alt katı kiraya veriyordum ve oradan aldığım para ile geçiniyordum. Kiracı olmadıktan zaman tabii müşkül mevkide kalyordum.

Robert Kolje, Aşyanı on bin liraya satın alıyor.

— Maarif Vekâleti, Aşyan için size bir teklifte bulundu mu?

— Hayır, bana ne teklifte bulundu, ne de bir yardımda.

Tevfik Fikretin eşi satılma işinin henüz ikmal edilmediğini ve muamelenin daha devam ettiğini söylüyor. Maarif Vekâleti Robert Kolje'nin verdiği parayı verecek Aşyanı satın alabilir. Fakat bu işte acele etmek elzemdir. Çünkü Fikretin eşi, bugün kiralık bir evde ve göçebe bir vaziyette oturmaktadır. Tevfik Fikretin eşinin anlatıldığına göre, bugün Aşyan boştur. Robert Kolje için boyatmış ve harap olmak üzere olan Fikretin yuvası tamir edilerek intizama sokulmuştur. Aşyanın içinde Fikrete ait hiç bir şey yoktur. Kitaplarının bir kısmı Galatasaray lisesinde, bir kısmı da Robert Kolje'de bulunmaktadır.

Vakıt hayli ilerlemişti. Tevfik Fikretin eşinden bir resim rica ettim:

— Vallahi, oğlum, dedi. Görüyorsun ya, burada göçebe gibiyiz. Şu işler hayırlısıyla bir bitsin, ne olacağımı olayım, o zaman sizinle bol bol konuşuruz ve istediği-

EN SON DAKİKA

İngiliz Hava, Deniz ve Harbiye Nazırları Avam kamarasında izahat verdiler

Londra, radyosu (saat 18) — Avam kamarasının bugünkü toplantısında harbiye, hava ve bahriye nazırları mühim beyanatta bulunmuşlardır.

Harbiye nazırı Mr. Hore Belisha son askeri faaliyet ve sevkıyattan bahsederek Fransaya gönderilen İngiliz kuvvetleriyle bugün garb cephesinin gerek asker, gerek askeri malzeme itibariye çok fazla kuvvetlendiğini söylemiştir.

Harbiye nazırı Fransaya gönderilecek askeri kuvvetin 19 ilâ 22 fırka tutabileceğini söylemiş, fakat şimdilik gönderilen askerlerin mikdarını tasrih etmemiştir.

Mr. Belisha garb cephesinde İngiliz ve Fransız kuvvetlerinin İngiliz başkumandanının idaresi altında harbetmeleri ihtimali olduğunu söylemiştir.

Bahriye nazırı Mr. Cörçil bulunduğu beyanatta, avam kamarasındaki son beyanatından sonra denizlerdeki bahri kuvvet faaliyetinden bahsetmiş ve son haftalar zarfında İngiliz gemilerinin Alman taahelbahirlerine karşı büyük bir faaliyette bulunduklarını, bu sayede batırılan İngiliz veya bitaraf ticaret gemilerinin azaldığını, buna mukabil birçok Alman taahelbahiri daha batırıldığını söylemiştir.

Hava nazırı Mr. Kingsley Wood da avam kamarasında beyanatta bulunarak İngiliz hava kuvvetlerinin son faaliyetinden ve bu sahada yapılan hazırlıklardan bahsetmiş ve hava nezareti müsteşarının yakında Kanadaya gideceğini haber vermiştir.

Hva müsteşarı Kanadaya, İngiltereye gönderilecek sayyare kuvvetlerinin sevkıyatı işleriyle meşgul olacaktır.

Almanyanın gizli bir notası

(Baş tarafı 1 incide)

1 — Almanyanın işesi için müzakerede bulunmak, 2 — Alman sulh tekliflerinin mükemmel olduğunu ve bunların kabul edilmesi lâzımgeldiğine İtalyan şeflerini inandırmak.

Mm. Tabouis'nin öğrendiğine göre, Von Ribbentrop, dün İtalyaya mahrem bir nota göndermiştir. Bu notada Almanyanın bütün tekliflerinin Hitlerin nutkunda zikredilmediği, bazılarının gizli tutulduğunu kaydedilmektedir.

Von Ribbentrop, bu teklifleri derhal İtalyaya bildireceğini haber vermektedir.

Diğer cihetten Er Nouvelle gazetesine, Frankonun Alman - Sovyet ittifakına karşı cephe aldığını kaydetmektedir. Alman - Sovyet ittifakı antikomintern paktı parçalamıştır. İspanya bu pakta âkitlerin hakkı miyetini temine matuf bir âlet nazariye bakmaktadır. Kendi memleketlerinde altı sene müddetle komünizme karşı amansız bir mücadele açan nazilerin nasıl olup da Bolşeviklerle ilk hedefi katolik Polonyanın zaftı ve tahribi olan bir itilâf imza ettikleri hayreti mıcıb olmaktadır.

Bizzat Hitler, bedbin...

Amsterdam, 11 (A.A.) — Holanda gazeteleri, Almanya için dün hayırlı bir gün olmadığını yazmaktadırlar. Bu gazetelerin Berlin muhabirleri efkârı umumiyeye yeniden bedbinlik geldiğini zannetmektedirler.

Algemeine Handelsblad diyor ki:

"Mütareke aktedildiğine dair gelen esrârengiz haberin husule getirdiği neşe, matbuat tarafından bu haberin tezkip edilmesi üzerine henüz münkalib olmuştur. Hitler, harpcuyane bir nutuk söylemiştir. Onun beyanatı yakında sulh olacağını ümid eden mahfellerde doğan ümidi öldürmüştür. Bizzat Hitler bile tekliflerinin kabul edileceğini ümid etmemektedir."

ALMAN KUMANDANLARI SINIRLI

Paris, 11 (A.A.) — Havas tebliği ediyor:

Mozel ile Sar arasında, Fransız kıtaatının düşman hatlarına yaklaştığı ve elde ettiği topraklarda sıkı sıkıya yerleştiği bütün cephe hede Almanlar faaliyetlerini arttırıyorlar. Alman kumandanlığı nın asabiyyete düştüğü anlaşıyor. Birkaç gündür her saat ve her yere Alman kumandanlığı keşif kolları sevk ediyor ve Fransız hatlarının mahiyetini ve silâhlarını tarıyor. Dün sabahdanberi el bom balarile çarpışmaların başladığı bildirilmektedir. Dün akşamki Fransız tebliği mutat ketumiyetini muhafaza etmekle beraber müsa demelerin ehemmiyetini tebarüz ettiriyordu.

Almanlar, kabiliyetleri araziye

niz resimleri de o zaman veririm. Bayan Fikretin istediğim izahı aldıktan sonra ayrıldım.

Edebiyat sansasyonu çıkarmak için Tevfik Fikretin ruhunu ve onun geride kalanlarını incitmek büyük bir hatırdır.

Kadri KAYABAL

ruhi bir sebeple mi mutlak tekrarele geçirmek istiyorlar, yoksa geçen ağustos sonlarında olduğu gibi Rhin'in birdenbire taşarak Sigfrid hattının ön mevzilerini istila edeceğinden korktukları için mi böyle yapıyorlar? Suların bazı yerlerde nüfuz etmeğe başladığı haber alınmaktadır.

Her halde, hatlarımız karşındaki bu devamlı faaliyet, en salâhiyettar düşman ağzlarından şimdiye kadar bildirilen nefse itmattan başka bir şeyi tazammun etmemektedir.

YAKALANAN KAÇAK EŞYA

Londra, 11 (A.A.) — İstihbarat nezaretinden bildirildiğine göre, 7 ilkteşinde biten hafta içinde Almanya için olduğu anlaşılın 25 bin tonluk harp kaçağı eşyası müsaderedilmiştir.

Harbin başındanberi müsaderolunan eşya yekünü 315.000 ton ilâtoya baliğ olmaktadır.

ORDUYA İLTHAK EDECEK İNGİLİZLER

Londra, 11 (A.A.) — İki üç hafta sonra askeri mükellefiyet taşıyan gelen birçok kimselerin orduya ilthak edcekleri harbiye nezareti tarafından bildirilmektedir.

38942 38986 39183 39350 39396
39438 39446 39491 39593 39660
39919, 39955, 39978

Göz yaşları

Yazan: SÜHEYLÂ ŞEFİK

Güzel hava devam edip dururken, fırtına patlayıvermişti. Yemek gayet iyi geçmişti. Bay Lebip ve karısı Jale, misafirleri güzel ve cazip bir dul olan Bayan Sıdika ile kahve içiyorlardı. O zamana kadar hep öteden beriden bahsetmişlerdi. Arada tatil mevsiminden, son moda yeşil mantolardan, otomobilden, zümrüt taşlı gerdanıklardan da söz olmuştu.

Bay Lebip, Bayan Sıdika ile konuşuyor, Jale, sükkatle bunları tasdik eder gibi görünüyor. Hülâsa her şey yolundaydı. Kahveden sonra likörler geldi, sigaralar yandı, nihayet Jale de söze karıştı:

— Bu sene ben de bir yıl manto, bir zümrüt gerdanlık ve bir otomobil isterim.

Dedi. Bay Lebip:

— Krallar "Biz isteriz!" derler.

Cevabını verdi. Karısı:

— Hasis!

Diye bağırdı. Sonra misafir Bayan Sıdika'ya dönerek devam etti:

— Ah, ne kadar hasis olduğun bilemezsin. Güle allah aşkı. na... Bunda gülecek ne var? Yemek zamanı kendimi zorla yaptım. Adeta hastalandım. Fakat artık dayanamıyorum. Kocanın soyadı nedir bilir misin? "Hayır!" diyor. Ona bu adı ben verdim. Hiç bir sözüm, arzum yoktur ki hemen bir hayırla mukabele etmesin. Daima menfi olan bu cevaplar arasında nasıl yaşadığuma şaşıyorum.

Bay Lebip gülümsüyordu:

— Rica ederim, Jale... Biraz makul olmak lazım. Bana baksana... Arzularımı tahdit etmenin yolunu pekâlâ bilirim. İnsan ancak bu suretle mesut olabilir. Ben mesudum.

— Halbuki ben ne bedbah-tım!?

— Doğru değil ki!..

— Bedbah-tım!

— Hanımefendi, rica ederim zevceme biraz nasihat veriniz.

Bay Lebip bu sözleri söyleye rek kapıdan büyük bir maharetle fırladı.

Jale, Bayan Sıdika'ya dedi ki:

— Gördün mü, belki sıkılır, utanır diye mahsus senin yanında kavga ettim. Halbuki henüz tabiatını öğrenmemişim. Ah eğer kabil olsaydı boşanmayı ne kadar isterdim! Fakat boşanmaya kadar da onu rahat bırakmam... Bu akşam iyi bir kavga... Böyle kavga ettiğimiz zaman elime ne geçerse kırarım. Hiddetinden çıldırır.

Bayan Sıdika:

— Demek ki şiddetle hareket ediyorsun, dedi. Benim usulüm de buydu. Fakat, tecrübelerime istinaden söylüyorum, pek iyi, bir usul değil. Biraz evvel kendi kendime: "Şimdi Jale ağlamağa başlayacak; kocası da müteessir olup yelkenleri suya indirecek!" diyordum.

— Hayatımda hiç ağlamadım. Şimdi Lebipin keyfi için mi ağlı-yacağım?

— Fakat ağlamayı bilmek lâ-zım. Sen öfkeyle muamele ediyor, bağıırıyorsun. Kocan da karşısında bir erkek var zannediyor, sert cevap veriyor. Halbuki zayıf görünsün, bu zaafınla onu mağ-lûp edebilirsin. Şüphesiz bu kadınlar, erkeklerden daha kuvvetli, daha metin. Fakat hayvanlık edip de bunları onlara ihsas etmemeli...

— Ben böyle emirle, keyifle ağlayamam. En son, küçük kö-peğim Fidel ölmüğü zaman ağ-lanmıştım. O tarihtenberi bir damla yaş akıtmadım.

Bayan Sıdika omuzlarını sük-ti; sonra etrafı bakarak kim

senin kendilerini dinlemediğine kanaat getirince, arkadaşının yanına geldi, sırrını söyledi.

Lüzum ve icap üzerine ağla-maktan kolay hiç bir şey yoktu. En mühim dakikalarda hüngür hüngür ağlayan sinema artistleri nasıl yapıyorlardı? Bu gayet basit ve tehlikesiz bir işti. Gözün ucuna sıringayla biraz su karışık gliserin sıkamak kâfiydi. Sonra yaşlar kendiliğinden akmağa baş-lardı.

Bayan Sıdika temin ediyordu:

— Bu usul pek rahattır. Çün-kü buruna hiçbir şey olmaz. Mu-harriplerden biri: "İnsan ağlayınca mutlaka süm-kürmeğe mecbur-dur!" demiş. Halbuki bu tarzda ağlayınca burunu silmeğe ihtiyaç yoktur. Hem gliserin aynı zamanda insanın gözlerine de iyi gelir.

— Tecrübe ettin mi?

— Ekseriya...

— Şimdi bana da tecrübe için öyle büyük bir arzu verdin ki!

Bu tecrübe pek katı oldu. Daha o akşam, Lebip evine gelince eskisi gibi hiddet ve şiddet alâ-i mi görmedi. Bilâkis karısı elemli bir haldeydi. Parlak göz yaşları döküyordu. Lebip şaşırmış, mü-teessir olmuştu. Telâşla sordu:

— Ne oldu? Fena bir haber mi aldın? Mutlaka küçük köpek Bo-bi...

— Bobinin sıhhati iyidir. Hizmetçi kadınla gezmeğe gönder-dim.

— Öyleyse? Niçin ağlıyorsun?

— Sence ne ehemmiyeti var?

— Ağlamana dayanamadım.

Cidden müteessir oluyorum. Sev-gili karıcığım; yeşil mantoyu da, otomobili de, zümrüt gerdanlığı da alacağım. Hattâ daha ne istersen alacağım. Fakat artık bi-raz gül. Ah işte tebessüm ediyorsun. Gözyaşları arasında tebessümün o kadar güzel oluyor ki!.. Ben bir vahşi gibi hareket ediyorum. Kusurumu affet.

Bay Lebip diz çöktü. Karısının küçük, güzel başını elleri içine aldı. Yanaklarından akan yaşları içti ve mırıldandı:

— Tuhaf... Tuhaf!.. Bu adeta mucize!.. Bu gözyaşları senin güzel gözyaşların hiç akla gelir mi?.. Adeta şekerli...

Winston Çörçilin İngilterenin garblı ziyareti sırasında alınmış bir resmi

Harb sahasında bulunan askerlere posta gelmiştir. Bu mektublar, her zamandan daha uslu olduğunu yazan küçük çocuklardan, her zamandan çok daha müşfik ve muhabbetli olan eşlerden, korkuları, nı saklayıp cesaret vermek için yazan ihtiyar anne ve babalardan, dostlardan, sevgililerden gelmektedir. Bu mektupların içinde iş mektupları da vardır. Çünkü cepheye bulunan birçok insanlar hâlâ işlerini buradan idare etmektedirler. Bu resim mektuplarını almak için postacının etrafını sarmış olan sabırsızları gösteriyor

1939 Harbinin Resimle Tarihi

Bir zavallı Lehli kadın Varşovada, tahrib edilen evinin kapısı önünde

Talim gören İngiliz askerleri bir zehirli gaz tecrübesinde

Son Dakika'nın his, aşk, macera romanı: 3

Bu Ev Tekin DEĞİLDİR

Nakleden: Muzaffer Esen

— Anıciğim.. Cemille evlenecek genç kız; sevgiyi, aşkı, hulyayı hatıra bile getirmemeli. Sen anladığın manada aşk Cemil için mevcut değildir. Onun için ben de aşktan vaz geçdim. Cemille sevmeyen, sevilmeden evleneceğiz. Zaten ben şimdiye kadar aşkı gizli, müphem, hudutları belli olmayan bir hayal halinde yaşattım. Bu sıması belli olmayan hayal yerine her hangi bir erkek gibi Cemil de geçebilir. Bütün bu anlattıklarımın tek mana çıkıyor anne.. Hiç kimseyi sevmiyorum. Hattâ Cemili bile..

Güzin, bu eski odada sanki anesile beraber yapayalnız olmadığı hissetmiş gibi birdenbire titredi. Genç kız, şimdiye kadar ruhunu böyle açık bir kitap gibi kimsenin gözü önüne sermemişti. Fakat şimdi birden utanarak sustu, ihtiyatsızlık eseri olarak yazılmış bir mektubu yakar gibi bu sözleri geri almak ve yoketmek istiyor adeta..

Rüzgâr dışarıda eski binanın saçaklarında çırpıyor. Akşam güneşi karanlık ormanın üzerinde damla damla erimekte. Güzin

gözlerini aile resimleri asılı duvara doğru kaldırdı. Sanki bu duvarda Güzinin bakışlarını çeken bir münâsır var..

Kenarları altın yaldızlı beyaz bir çerçevede bir erkek gehresi Güzine gülüyor.

Bu, başında uzun bir Aziziye fesi, göksü, nişanlarla dolu, omuzlarına bir pelerin atmış mert çehreli bir subayın portresidir. Fakat genç kızın gözlerini bu resme münâsırlayan noktalar bunlar değildir. Resmin tunçlaşmış çehresine vuran akşam güneşinin son ışığı, bu çehrede tabii bir ilk gençlik kanı gibi hayat kaynağı oluyor. Güzin, beyzi çehredeki eski askerin tabii canlılığı gibi duran elâ gözlerinden fıskıran geyik ışığımlı akisleri altında kıp kırmızı oldu.

Genç kız elinde bir çiçek, suç üzerinde yakalanmış bir yaramaz çocuk gibi bir lâhza hareketsiz durdu. Geniş cumbayı dolduran sedire oturmuş olan Samiye hanım geniş ve beyaz alnını örtüsüne eğmiş, durmadan işliyor.

Güzin, karyola üzerinde atılı duran mantosundan, masa üzeri-

ne konmuş bileziklerle yüzüklerinden, öteye berie atılmış kitaplarıyla tuvalet eşyasından adeta utandı. Bakışları geyik dolu bu gözlerin baktığı oda içerisinde böyle lâkayt, lâubali bir tavırla oturduğu, dolaştığı için özür dilemek isteyen nazlarla portreye baktı, sonra annesine döndü:

— Anne bu resim kimin?

— Nasıl, nasıl? Yirminci asrın müsbet kafalı kıza, durmuş hazin bir maceranın kahramanı olan Numan Paşanın resmine baktıyor öyle mi?

— Nasıl bir macera anne?

— Acıklı bir hikâye Güzin.. Zavallıyı öldürdüler.

Bu öldürdüler kelimesi Güzine çok dokundu, heyecanla

— Öldürdüler mi?

Diye tekrarlardı, sonra sükunetini yeniden kazanarak işi şakaya döktü:

— Bu paşanın öldürülmesi imkânsız, baksanıza a hâlâ yaşıyor.

— Evet çok canlı bir resim doğrusu, rahmetlik paşa bunu Avrupa seyahatlarının birisinde çok meşhur bir ressamı yaptırmış. Nasıl sen de bu resmi beğendin öyle değil mi?

— Beğenilmeyecek gibi değil ki anne! Baksana bir kere, pelerin omuzları üzerinde ne kadar canlı duruyor. Sanki ufacık bir rüzgâr esse pelerin bu rüzgârla dalgalanacak..

Güzin içini çekti, fikrini bitirmedi ve yalnız:

— Güzel resim,

Diye tekrarlamakla iktifa etti.

Genç kız pencereye doğru gitti ve gittikçe kararar etrafın hâlini sessiz bir düşünce halinde içmeğe başladı. Bitişik tekenin tahtalarla kapatılmış pencerelerine baktı, hiç görmediği, fakat ara sıra annesinin hikâyelerinde ara sıra annesinin hikâyelerinde devranlı ayınları hatırladı..

Uzun sikkeli devrişlerin birer kanadı andıran açık kollarla döndüğünü görür gibi oldu. Sonra ovaya baktı. Uludağın etekleriyle nilüferin yatakları arasında sıkışmış yeşil ovaya. Bu ova şimdi genç kıza eski zamanda yaşıyan insanlarla dop dolu görünüyordu. Hepsinin önünde omuzlarında pelerini, eli kılıcında Numan Paşa duruyor. Güzin titredi. Damarlarında ve sinirlerinde, belki de hiç farkında olmadan, bu eski zaman adamından damla damla süzen kan ve his kırmızılarını taşıyor. Belki de pelerini omuzunda, eli kılıcında duran Numan Paşanın yüzünde yanan ateşin kızgın kolları şimdi Güzin kanında dolaşıyor.

"Hayır.. Buraya çok geç geldim.. Belki de gençliğimde bu hayal âlemi ruhumda bir tesir uyandırabilirdi. Ben şimdi yirminci asrın makineleşen kıza mıyım.. Etrafımda yalnız hakiki hayattan sahneler görmek isterim."

Ovanın ulu sessizliği bir otomobil kornasıyla yırtıldı. Bu madeni

ses duvar kavuklarında öten çır bçceklerini, ağaçlarda vızlayan agustos böceklerini, batan güneşe karşı haykıran avludaki rozu susturdu. Evdeki insanı sustu. Gürültülü medeniyet, insanın tabiat ortasından geçerek canlılar ve cansızlar ürpertiye sustular.

Güzin, ince çizgili zeytin yeşil rengindeki otomobili görünce sustu olduğunu anladı. Bu çelik göğünü etrafını dolduran hazin yâlleri, korkunç ve eski gölgeleri koğmağa kâfi geldi. Çünki bu otomobilin volanı bir genç adamın elindedir. Bu adam dakika Güzine yaklaşıyor. Güzinle beraber bulunmak için bu tabiat ortasında tatil ve istirahat aylarını feda ederek yaşamış razi olan bir adam.

Kapının önünde otomobil durdu. Bu bir yığın çelik, çilgin süsuna hâlâ devam etmek gibidir; evin iri çoban köpeği, pının önünde hâlâ homurdanarak duran bu arabayı görünce havlamaya, iri ve tehtidkâr dişlerini göstererek hırıldamağa başlar. O vakit arabadan çıkan canlı ses haykırdı:

— Güzin, neredesin?

Genç kız şımarık bir çocuk reketile pencereyi açtı, ve eğildi.

— Bekle, bekle, dedi şimdi yorum.. Anne, baksana

geldi. Sonra hizmetçi kızına seslendi (Devamı var)